

Vergaderjaar 2025–2026

28 625

Herziening van het Gemeenschappelijk Landbouwbeleid

H

BRIEF VAN DE LEDEN ŠEFČOVIČ EN HANSEN VAN DE EUROPESE COMMISSIE

Aan de voorzitter van de vaste commissie voor Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit

Cc: Aan de Voorzitter van de Eerste Kamer der Staten-Generaal

Brussel, 10 maart 2026

De Commissie dankt de Eerste Kamer voor haar brief over de strategie voor generatievernieuwing in de landbouw (COM(2025) 872 final).

Deze strategie weerspiegelt de beloften die de Commissie heeft gedaan in haar visie voor landbouw en voedsel¹ en bouwt voort op inzichten die zijn verzameld via specifieke jongerenbeleidsdialogen. De bedoeling ervan is om demografische uitdagingen in de landbouw aan te pakken en bij te dragen tot een bloeiende toekomst voor plattelandsgebieden. Ze schetst een samenhangend kader dat is opgebouwd rond vijf belangrijke domeinen: de toegang tot land verbeteren, de toegang tot financiering verbeteren, vaardigheden en kennis versterken, een redelijke levensstandaard en vooruitzichten in plattelandsgebieden waarborgen, en de tijdige en veilige opvolging van landbouwbedrijven ondersteunen. De strategie hoort bij de voorgestelde verordening inzake het gemeenschappelijk landbouwbeleid (GLB) voor de periode 2028–2034² en het toekomstige voorstel voor plannen voor nationaal en regionaal partnerschap³, waarbij generatievernieuwing wordt aangemerkt als een belangrijke motor voor een concurrerende, duurzame en toekomstgerichte landbouwsector.

¹ https://agriculture.ec.europa.eu/overview-vision-agriculture-food/vision-agriculture-and-food_nl.

² Voorstel voor een VERORDENING VAN HET Europees parlement EN DE RAAD tot vaststelling van de voorwaarden voor de uitvoering van de steun van de Unie aan het gemeenschappelijk landbouwbeleid voor de periode 2028–2034, COM/2025/560 final.

³ Voorstel voor een verordening van het Europees parlement en de Raad tot oprichting van het Europees Fonds voor economische, sociale en territoriale cohesie, landbouw en platteland, visserij en maritieme zaken, welvaart en veiligheid voor de periode 2028–2034 en tot wijziging van Verordening (EU) 2023/955 en Verordening (EU, Euratom) 2024/2509, COM/2025/565 final.

Daarnaast past het binnen het mandaat van commissaris Hansen⁴ om deze strategie uitvoeren als een politieke prioriteit voor zijn bevoegdheidsgebied.

Samen bieden deze maatregelen een gestructureerde EU-aanpak om het dalende aantal jonge landbouwers aan te pakken en een oplossing te bieden voor de aanhoudende en systemische belemmeringen voor de toegang tot de sector in de lidstaten.

De Commissie is van mening dat veel vormen van druk waarmee jonge landbouwers momenteel worden geconfronteerd, op langere termijn waarschijnlijk zullen aanhouden. Een voorbeeld hiervan zijn de onzekere klimaat- en marktomstandigheden, die de levensvatbaarheid van generatievernieuwing verder zouden kunnen beïnvloeden.

Het GLB heeft altijd jonge landbouwers ondersteund, maar uit de strategie blijkt dat er nog steeds structurele belemmeringen bestaan. Om de uitdagingen aan te pakken, is namelijk actie op een aantal fronten vereist, niet alleen het landbouwbeleid. Het toekomstige GLB zal een belangrijk instrument blijven om de uitdagingen van generatievernieuwing in de landbouw aan te pakken, maar de lidstaten zullen hun eigen strategieën moeten voorstellen, die zijn afgestemd op hun specifieke behoeften. De Commissie zal waar nodig ook aanbevelingen doen over generatievernieuwing om de acties van de lidstaten te sturen.

Het «recht om te blijven» waarnaar in de strategie wordt verwezen, weerspiegelt de politieke toezegging, zoals benadrukt in de opdrachtbrief van commissaris Fitto⁵, om ervoor te zorgen dat mensen die in plattelandsgebieden willen blijven, dit onder levensvatbare voorwaarden kunnen doen.

Wat betreft de rol die migranten kunnen spelen bij de instandhouding van de landbouwproductie en de bijdrage die ze zouden kunnen leveren aan de vitaliteit van plattelandsgebieden, bevat het huidige GLB geen maatregelen die specifiek gericht zijn op migranten. Verschillende instrumenten voor plattelandsontwikkeling zouden echter hun toegang tot opleiding, basisdiensten en vanuit de gemeenschap geleide lokale ontwikkeling kunnen ondersteunen indien zij door de lidstaten worden geprogrammeerd en relevant worden geacht.

Wat betreft de uitbreiding van de inkomensondersteuning tot activiteiten of producten die geen verband houden met landbouwproducten, is de GLB- inkomensondersteuning verankerd in landbouwactiviteiten, terwijl bredere economische diversificatie wordt aangemoedigd door middel van maatregelen voor plattelandsontwikkeling, investeringssteun en adviesdiensten. GLB-instrumenten kunnen jonge landbouwers ook helpen toegang te krijgen tot de financiering, vaardigheden en begeleiding die nodig zijn om naast hun belangrijkste landbouwproductie gediversifieerde en veerkrachtige bedrijfsmodellen te ontwikkelen.

Wat de door Nederlandse landbouwers gemelde schade betreft, legt Nederland momenteel in zijn strategisch GLB-plan middelen vast voor de interventie «brede weersverzekering». Voor de periode 2023–2027 bedragen de totale overheidsuitgaven 17.500.000 EUR per jaar. Volgens de verslaglegging over het begrotingsjaar 2024 bedroegen de bruto gerealiseerde overheidsuitgaven 17.492.226 EUR. Voor de voorgaande

⁴ https://commission.europa.eu/document/2c64e540-c07a-4376-a1da-368d289f4afe_en.

⁵ https://commission.europa.eu/document/download/a4d2cdf4-a055-419d-92f7-a161962d79dd_en?filename=mission-letter-fitto.pdf.

periode 2014–2022 heeft Nederland een bedrag van 67.911.000 EUR geprogrammeerd voor de maatregel «risicobeheer», dat volledig werd benut. Het Nederlandse Ministerie van Landbouw, Visserij, Voedselzekerheid en Natuur kan een diepgaander antwoord geven op de aan Nederlandse landbouwers toegekende bedragen.

De Europese Commissie hoopt dat zij met dit antwoord voldoende is ingegaan op de door de Eerste Kamer aan de orde gestelde punten en kijkt uit naar de verdere voortzetting van de politieke dialoog.

Lid van de Commissie
M. Šefčovič

Lid van de Commissie
C. Hansen